

АНАЛІЗ ТРУДОМІСТКОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗА НАПРЯМАМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В АКАДЕМІЇ

Ковров А.В., Довгань О.Д. (Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)

Вступ. Планування навчального процесу в академії проводиться за робочими навчальними планами підготовки фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів, які розробляються за відповідними напрямками та спеціальностями на підставі навчальних планів, що входять до складу стандартів вищої освіти.

В робочих навчальних планах враховуються поточні зміни в галузевих стандартах, методичні та організаційні вдосконалення щодо навчального процесу.

Основними складовими в плануванні навчальної роботи є наявний контингент студентів та зміст виконуваної ними роботи (аудиторні та індивідуальні заняття, індивідуальні завдання, форма контролю, практична підготовка, тощо) за якими проводиться розрахунок педагогічного навантаження викладацького складу кафедр (наказ МОН України №450 від 07.08.2002р.). Слід зазначити, що при якісному плануванні навчального процесу повинен існувати кореляційний зв'язок між двома показниками – обсягом навантаження та нормативним співвідношенням студент/викладач. Адже, відповідно до нормативних вимог Міністерства освіти і науки України (Постанова Кабінету Міністрів України №1134 від 17.08.2002р. «Нормативи чисельності студентів на одну штатну посаду науково-педагогічних працівників у ВНЗ III-IV рівнів акредитації державної форми власності) штатна кількість викладачів регламентується кількістю студентів, які навчаються за ліцензованими напрямками та спеціальностями.

Постановка завдання. Останнім часом в академії контингент студентів постійно зменшувався, але при цьому залишалися незмінними обсяги навчальної роботи студентів, які передбачені навчальними планами. При наявних обсягах насамперед аудиторної роботи в академії в останні роки спостерігається суттєве збільшення середнього навчального навантаження на одну штатну одиницю науково-педагогічних працівників (особливо при значному зменшенні контингенту студентів за заочною формою навчання), що характеризує планову продуктивність праці викладача, в тому числі науковій, методичній, організаційній, профорієнтаційній та інших видах роботи.

Матеріал досліджень. Трудомісткість планового навчального процесу за напрямками підготовки фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів

розраховувалася на основі започаткованої в академії бази обсягу навчального навантаження кафедр академії відповідно до їх робочих навчальних планів.

Для оптимізації навчальної роботи в академії, при плануванні враховуються такі ключові моменти:

- академічні групи студентів певного курсу одного напрямку підготовки чи спеціальності об'єднуються в лекційні потоки, де чисельність не перевищує 120 осіб;

- малочисельні групи, одного напрямку підготовки чи спеціальності, де кількість студентів менш ніж 15 осіб, об'єднуються за назвою інституту чи факультету в одну академічну групу на проведення практичних занять та консультацій;

- в малочисельних групах, де кількість студентів денної та заочної форм навчання менш ніж 5 та 10 осіб (за окремими спеціальностями ліцензійний обсяг магістрів складає 5 осіб денної форми навчання) одного напрямку підготовки чи спеціальності, не плануються аудиторні заняття, а передбачається більше академічних годин на проведення консультацій;

- студенти малочисельних груп, які навчаються навіть за галузями знань об'єднувалися в одну академічну групу на вивчення нормативних навчальних дисциплін однакових за назвою та змістом (Безпека життєдіяльності, Цивільний захист, Охорона праці у галузі, та ін.).

Висновки. З огляду отриманих результатів, слід зазначити, що відбувається дисбаланс показників обсягу навчального навантаження та нормативного співвідношення студент/викладач за напрямами підготовки: Образотворче мистецтво, Маркетинг, Менеджмент, Машинобудування, Гідротехніка (водні ресурси).

За вищезазначеними напрямами підготовки, навчальні плани освітньо-кваліфікаційних рівнів «Бакалавр», «Спеціаліст» і «Магістр» є достатньо завантаженими аудиторною роботою при наявному контингенті студентів поточного року – середнє навантаження на одну розрахункову штатну одиницю за ними складає більш ніж 900 академічних годин.

Аналіз трудомісткості планового навчального процесу за напрямами підготовки фахівців в академії підтверджує необхідність перед початком навчального року адаптувати робочі навчальні плани до фактичної кількості студентів з урахуванням нормативної кількості викладачів. Це дозволить формувати навчальне навантаження науково-педагогічного складу кафедр академії, яке буде сприяти підвищенню якості та ефективності їх роботи.